

Posudek na diplomovou práci Adély Herbsové

Metodika jazykové výuky bilingvních dětí (případová studie)

Předmětem zájmu kol. Herbsové v předložené diplomové práci je výuka bilingvních dětí v České škole bez hranic Londýn (dále ČŠBHL) a faktory, které ji ovlivňují; jejím cílem je na základě podrobného poznání relevantních charakteristik sledovaného předmětu navrhnout vhodné učební materiály pro nultý a první ročník školy, ověřit je v přímé výuce a její průběh a výsledky zhodnotit.

Práce je tedy zaměřena na ČŠBHL jako jedinečnou instituci, autorka ovšem přihlíží ke kontextu, který se přirozeně nabízí a který nelze pominout – ke vzniku, zaměření a charakteristice Českých škol bez hranic obecně a k dosavadním pracím o problematice bilingvismu a o výuce bilingvních dětí. Obě tato témata probírá v úvodní kapitole na základě příslušné odborné literatury a dalších pramenů; kapitola je obsahově poměrně bohatá a dobře zpracovaná, diplomantka v ní systematicky podává řadu informací důležitých jak pro práci samu, tak obecně.

Následující kapitola druhá na úvodní kapitolu navazuje: kol. Herbsová v ní probírá specifika ČŠBHL a bilingvních žáků navštěvujících tuto školu, zejména nejčastější chyby, kterých se v češtině bilingvní žáci z anglicky mluvících zemí dopouštějí. Opírá se přitom zčásti o výsledky kontrastivního studia češtiny a angličtiny, pokud jde o výslovnost a s ní spojený pravopis, o slovní zásobu, gramatiku a pragmatiku jazyka, zčásti o výsledky svého vlastního pozorování žáků v ČŠBHL („Žáci píší ch místo č, jak jsou zvyklí z angličtiny (*babichka* místo *babička*, *ochi* místo *oči*, *chíslo* místo *číslo*), místo *j* píšou *y* (*moye* místo *moje*, *poyeddu* místo *pojedu*). Žáci často chybují v psaní hlásky *k*. Obvykle píší *c* místo *k* (*coza* místo *koza*). Při diktátu potom děti napíšou *vayíchca* místo *vajíčka*, *cochca* místo *kočka*.“); příklady z praxe ke konkrétnímu jevu doplňuje občas i celkovou ukázkou jazykového projevu žáka ČŠBHL (srov. např. na str. 36).

V kapitole č. 4 a 5 diplomantka prezentuje navrženou metodiku výuky bilingvních dětí v ČŠBHL, vypracované učební materiály a zejména průběh a výsledky jejich uplatnění ve výuce. Prezentace vyučovacích lekcí mají pevnou strukturu (obsah, cíl, učební materiály, průběh hodiny, reflexe ze strany dětí, zhodnocení učitele), jsou pravidelně doplněny ukázkami užitého obrazového materiálu i pracovních listů vyplněných dětmi a dovolují, aby si čtenář vytvořil relativně ucelenou a jasnou představu o průběhu lekce i o efektivitě zvolené metodiky.

Za hlavní přínos práce pokládám jednak vytvoření metodiky a materiálů, s nimiž může ČŠBHL dále pracovat, jednak velmi pěkné doložení efektivit výzkumů tohoto typu, důležitých zejména pro zlepšení didaktické praxe, a to nejen u jedinečných vzdělávacích institucí.

Po formální stránce je text zpracován pečlivě, drobné chyby jsou vcelku řídké.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.